

MICHAL VANĚČEK

ILUZE PRAVDY

PRAVDA JE TO, ČEMU JSTE OCHOTNI UVĚŘIT...

 KRIMI
THRILLER

 COSMOPOLIS

ILUZE PRAVDY

**Pravda je to, čemu jste
ochotni uvěřit...**

MICHAL VANĚČEK

Děkuji odborným poradcům za praktické rady a pomoc s některými odbornými aspekty děje.

Odborní poradci:

RNDr. Stanislav Hájek

MUDr. Pavlína Nosková, Ph.D.

Poradce, který si nepřál být jmenován

Všechny osoby a události v následujícím ději jsou možná smyšlené.

KAPITOLA PRVNÍ

Prolog

Zazvonil budík. Pan Kadeřábek se probudil ve svém nusedském bytě. Promnul si oči a zamáčkl budík. Usmál se do stropu. Teď zapírá tablet. Raz, dva, tři. Píp, píp. Všechno šlape jako hodinky. Otočil se na bok a sáhl po iPadu. Pokyny pro dnešní den. Co si dá k snídani, co má nakoupit, jaká cvičení má absolvovat. Instrukce od šéfa z práce, co má dnes za úkoly. Nádhera, celý den jako na dlani, až do večera, než půjde podle harmonogramu spát. Pan Kadeřábek zívá a protáhl se. Zavzpomínal na staré časy, kdy ještě nebyly počítače a všechny tyhle vymoženosti. Jak jsme vůbec mohli žít? O všem jsme museli přemýšlet.

Vychutnával si paradoxní pohodlí, jaké člověk zažívá na pionýrském táboře, na vojně či ve vězení. Paradoxní pohodlí toho, že nemusí sám o sobě rozhodovat. Vypuštění z takového zajetí může být pro mnoho osob tristní a pracnou, někdy až psychicky destruktivní záležitostí. Panebože, tolik neproduktivně stráveného času! Vymýšlet, kam půjdu, co budu dělat, co mám jíst, jestli mám jít plavat nebo si zaběhat. Teď mám pěkně program ušitý na míru, žiju efektivně a budu tady do sta let! Vyskočil z postele a zamířil do koupelny. Zuby si vyčistil ze zvyku, na to zatím nikde instrukce neměl. Za chvíli se nasnídá, u snídane si na mobilu přečte zprávy z domova i ze světa a vyrazí z bytu. Vyrazí do mumraje, který připomíná hemžení hmyzu. Hmyzí organizaci, kde má každý tvor svoje pevně dané místo.

Pan Kadeřábek ovšem tímto okamžikem, kdy opustí svůj byt, vystupuje i z našeho dalšího děje. Nemá totiž s tímto příběhem vůbec nic společného. Nebo má? Ne, nemá. A možná je to pravda.

Každopádně jedna věc je jistá – pravda je pouze to, čemu jste ochotni uvěřit...

KAPITOLA DRUHÁ

Den první

Kaluž krve kolem těla stařenky barvila dlažbu do černa. Stál nad ní bez jediného slova. V jedné ruce nůž, ještě zbarvený krví, v druhé ruce peněženku té staré ženy. Pustil nůž na zem a nedočkavě peněženku otevřel. Sakra, zaklel, sto padesát korun? Zabil jsem tu bábu kvůli pár korunám? Zahleděl se na vetché tělo, stydnoucí na šedivé dlažbě. Na dlažbu klikaté pražské uličky dopadalo žlutavé osvětlení pouliční svítilny. Drobný déšť ťukal do dláždění a odnášel ke kanálu mezi dlažebními kostkami stružky krve. Zabrán do svých myšlenek, ani nevnímal auto, které zastavilo kousek od něj u chodníku. Ze zadumání ho vytrhlo až klapnutí dveří, jak je příchozí zabouchl.

Otočil se. Jeho kolega z oddělení? Co ten tu dělá? Ale kolega se netvářil ani překvapeně. Pohlédl krátce na stařenku, z níž už život zvolna vyprchal. Pak si v klidu a rozvážně zapálil cigaretu. Poklepal vraha po rameni. „Dobrá práce, Pepo!“ A usmál se na něj.

„Ale já přece... to jsem nechtěl,“ šeptal, „přece nejsem vrah.“

S trhnutím se probudil. Proboha, co to bylo za sen? To snad ani nebyl sen. Jako by cítil na ruce lepkavý dotyk krve. Kde to jsem? Vždyť jsem, bože, proč jsem tu starou paní ubodal?

Srdce mu bilo jako o závod. Snažil se soustředit. Díval se na žlutě natřený nemocniční strop. Přemýšlel, jaká pohnutka vedla vedení nemocnice k úvaze, že když se pokoje vymalují protivnou žlutou namísto sterilní bílé, prostředí se tím stane útulnějším. Do oken mezi žaluziemi svítily paprsky jarního slunce. Proklaté žaluzie! Byly zvenku oken a byly masivní, plechové. Když trochu zafoukal vítr, začaly žaluzie vydávat zvuk, jako by byl venku pořádný slejvák. Po parapetu si to štrádoval holub a nakukoval pootevřeným oknem, jestli bude něco k snědku, jako ostatně každý den. Do okna svítilo ranní sluníčko. Jsi Pepa Marek a ležíš v nemocnici, pokusil se srovnat si myšlenky. Podrbal se na hlavě. Ty proklaté prášky na klidné spaní. Do prdele, co to bylo za sajrajt, to teda bylo klidné spaní, jen co je pravda. A ještě najednou tolik prášků! Mají tu pěkný bordel, večer výpadek proudu, který trval několik hodin, pak tohle. Vstal z postele a opatrně protáhl operované koleno. Už to vypadá dobře. Pár dní a snad půjdu domů.

Sáhl na noční stolek. Už tam na něj čekal každodenní rozpis. Jméno, rodné číslo, co bude mít k snídani, jaké léky dostane, jaká ho čeká ten den rehabilitace. Zatracená automatizace, za chvíli nebudu muset ani myslet, napadlo ho.

Vrzly dveře a dovnitř s halasným „Čaaau marode, jak je?!“ vrazil doktor. Primář oddělení.

Profesor Rybák a Josef Marek byli spolužáci z gymplu. Poté se jejich cesty rozešly. Rybák si šel splnit svůj sen na medicínu a Marek se vydal studovat elektrotechniku. Tehdy začínající obor počítače.

Po roce 1989, který někdo nazývá převratem, někdo revolucí, ale který byl ve skutečnosti jenom mírumilovným

a dobře připraveným obřím přesunem majetku, kdy se podařilo téměř historicky nemožné, to jest ukrást podruhé to, co už jednou ukradeno bylo, podlehl iluzím a ideálům a nastoupil do služeb státu. Prošel několika složkami policejního sboru, včetně oddělení vražd, až nakonec, i vzhledem ke své původní specializaci, se stal šéfem utajeného odboru kybernetické kriminality.

Teď mu bylo padesát pět a rozhodl se odejít do penze. Odsloužená léta a hodnost plukovníka mu zajistily slušné výsluhly na to, aby mohl v klidu dožít. Měl zkušenosti i autoritu a málokdo si dovedl představit, že bude odbor fungovat bez něj. Nadřízení i podřízení jej zapřísahali, že do penze má ještě daleko, že je fyzicky i duševně fit, tak kam spěchat.

„No právě, teď jsem ještě natolik fit, že si umím představit, že si užiju penze po svém a aktivně,“ smál se.

Měl dva syny. Oba byli dospělí a oba žili v zahraničí. Od mala jim vtloukal do hlavy, ať se na tuhle blbou zemi vykašlou a pořádně vystudují a uchytí se někde venku. Oběma se to podařilo a Markovi to teď bylo líto. Když představoval dům, počítal s tím, že jednou budou bydlet všichni pohromadě. Alespoň o tom snil. Jak šel čas, odcházely s ním i sny. Byl rozvedený. Policejní práce, noční služby a několikadenní akce mimo Prahu nepřispěly k harmonickému vztahu. Mezi kamarády sice vtipkoval, že teď si konečně může svoje těžce vydělané peníze utrácet sám, ale pocit samoty a strach z ní na něj dopadal čím dál víc.

Těšil se do penze, která vlastně žádnou starobní penzi ani zdaleka nebyla. Ale chtěl si užít odpočinek pokud možno ještě aktivní. Už se viděl, jak se odstěhuje na svůj statek v Posázaví a bude se konečně moct věnovat všem svým koníčkům i naprostému nicnedělání.

Statek na konci vsi, kde končila silnice, byl jeho celoživotní láskou. Usedlost koupili jeho rodiče v roce 1969 jako

ruinu. Že je čeká hromada práce, jakou si ani nedovedli představit, je netrápilo. Stejně jako řada jiných lidí tak hledali útěk před důsledky sovětské okupace. Někdo utekl ven a ostatní dovnitř. Prostě se rozhodli, že si vybudují svůj vlastní vnitřní svět. Statek postupně zvelebili a po smrti rodičů ho se vším všudy převzal plukovník Marek. Byl pro něho asi taky takovým útěkem. Práce u kyberkriminálky ho s lety unavovala. Honit hackery, kteří jsou vždy o krůček napřed, protože mají čas se věnovat pitomostem a hledat v systémech díry, které tam byly udělány úmyslně, aby se do všeho mohly dostat státní složky. Čas od času si vzpomněl na rozhovor s ředitelem jedné přední americké firmy, která vyvíjí kryptografické algoritmy. „Není problém udělat dokonalou šifru, kterou nikdo neprolomí. To je tak deset procent práce. Těch zbývajících devadesát procent je dodělat tam zadní vrátka pro vládu.“

Je to všechno šaškárna, docházelo mu postupně. Chránili stát před něčím, co je děravé z principu. Ani on jako šéf kybernetického odboru nevěděl o všem, k čemu můžou zpravodajské služby, americká vláda a vlády jiných zemí. Česká republika nikoho nezajímala. Honili pitomce, kteří se v hospodě vsadili, že se vlomí do bankovního systému. Na špiónážní filmy už radši ani nekoukal. Věděl, že v rozporu s nimi je stejně tak naprosto nemožné se do některých systémů nezákonně prolomit, jako se dá naprosto stupidně dostat někam, kam to nikoho ani nenapadlo. A tak už se radši těšil na tu penzi. Včetně toho, že se svým elektronickým vybavením, které si na posázavském statku postupně vybudoval, občas z žertu potrápí svoje bývalé pražské kolegy. Aby se udržel odborně ve formě.

Teď se rozhodl, že si ještě před odchodem na odpočinek nechá u bývalého spolužáka spravit koleno, aby mohl běhat po hvozdech kolem Sázavy. Až ho za pár dní pustí domů,

zajde odevzdat placku, služební zbraň a pár dalších pitomostí a odjede na statek.

„Stojí to za hovno, Honzo,“ zahalekal na primáře z postele, „a nejmíc za hovno stojej ty vaše prášky.“

„Co s nimi je?“

„Copak já vím? Vnutils mi to, že po tom budu mít erotický sny nebo co.“

„A neměls?“ zachechtal se pochybovačně primář.

„Počkej, nedělej si srandu,“ zvažněl Marek, „měl jsem úplně živej sen, že jsem ubodal nějakou babku pro sto padesát korun. Bylo to tak živý, že to budu mít před očima do smrti.“

Primář očividně zvažněl. „Tak to není sranda, kamaráde, protože to jsi už třetí pacient, který dneska hlásil, že měl děsivé noční můry.“

„No to se máte čím chlubit!“

Primáři ale do smíchu nebylo. „Je to divný, možná je to ptákovina, ale nic podobného nepamatuju. Kdyby to byli fetišáci nebo tak něco, rozumíš, že by měli abstinenci příznaky, to by tak odpovídalo, ale nic takovýho!“

„To mi chceš říct, že tady budete z pacientů řízeně vyrábět vraždící zrůdy?“

Primář chvíli mlčel. „Pepo, nemohl se nám někdo nabourat do nemocničního systému a změnit dávkování léků?“

Marek se uchechtl. „Hele, nemocniční systémy jsou ze zákona jedny z nejzabezpečenějších, to se mi nezdá. A že by mi zaměnil čtyři prášky za čtyři jiný?“

Otázka se mu ale uhnízdila v hlavě a nevěděl, co si s ní počít. „Stalo se to už někdy?“

Primář Rybák zavrtěl hlavou. „Víš, co by to bylo za průser?“ Pak se zarazil: „Jak to, čtyři prášky?“

Marek pokrčil rameny. „Copak já vím? Předchozí dny jsem dostával na noc jeden.“

„Čtyři prášky?“ opakoval primář. „A nespletl ses?“

„Hele, doktore, a jak to, že ještě nebyla snídaně? Ptáš se mne na odborný věci nalačno!“ změnil téma Marek.

„Promiň, je tu dneska asi bordel, jak včera vypadl ten proud, všechny systémy spadly a musely se znovu nahodit, tak asi nestíhají.“

Výpadek elektřiny byl poslední roky čím dál vzácnější. Nestávalo se, že by během operací vypadlo napájení. A pokud se tak stalo, během pár vteřin naběhly záložní generátory. Tuhle noc se tak ale nestalo. Světla v nemocnici zhasla. Naštěstí zrovna neprobíhala žádná neodkladná operace. Přístroje pro podporu životních funkcí pacientů mají naštěstí pro podobný případ vlastní záložní baterie. Chirurgové, kteří se již myli před operací, s jaderným klením sundávali jednorázové sterilní oblečení.

Dva pracovníci nemocniční údržby pobíhali kolem naftových generátorů, které stály za zdí jednoho z pavilonů. Zkoušeli všechno možné a nemohli pochopit, proč náhradní zdroje elektřiny odmítají nastartovat. Přestože nádrže s naftou byly plné po okraj, displeje řídicích jednotek hlásily, že je třeba doplnit palivo.

Ještě více zamotanou hlavu měli pracovníci dispečinku Pražské energetiky. Nastala situace, která se zdála téměř nemožná, přestože byla teoreticky procvičována. Systém zaznamenal náhlé přetížení na obou hlavních pražských rozvodnách v Řeporyjích a na Chodově. Během několika vteřin

došlo k automatickému odpojení obou rozvodů a většina aglomerace se ponořila do tmy.

Tisíce lidí byly během chvíle uvězněny v metru a ve výtažích výškových budov. Naštěstí se celá událost stala v pozdních večerních hodinách, a tak provoz například v business centrech byl minimální. I tak to stačilo, aby měli hasiči a záchranka několik hodin plné ruce práce.

V nemocnici, podobně jako v řadě dalších institucí, běžely v nastalé tmě desítky serverů a dalších technologií, poháněných po přechodnou dobu systémy záložního napájení. Zhruba po půl hodině začaly zásoby energie docházet a systémy se automaticky vypnuly. V pražské nemocnici ovládlo temnou tmu navíc digitální ticho. Když zhruba po dvou hodinách naběhla první rozvodna na Chodově, mnoho lidí si po zbytek noci marně lámalo hlavu, kde se mohla stát chyba.

Marek chvíli nepřítomně civěl na primáře. Bez informačního systému se asi nedají umíchat ani vajíčka. Rybákovi po chvíli došlo, co se Markovi honí hlavou.

„Myslíš, že ten blackout mohl něco způsobit? Člověče, ale to by byl docela průser, to tvůj blbý sen by nebyl ten nejhorší důsledek! Mohlo by se stát něco horšího?“

„Mně spíš nejde do hlavy, jak je možný, že vám úplně vypadne elektrika, do prčic, přece musíte mít někde generátory na naftu.“

„Jo, máme,“ pokýval hlavou primář, „jenže, aspoň co jsem slyšel, tak v nich nebyla jako na potvoru nafta. A ten proud nevypadl u nás, spadla snad půlka Prahy.“

„To je snad sen,“ zoufal si Marek.

„A myslíš, že se teda díky tomu mohlo fakt něco podělat?“ nedal se odbýt Rybák.

„Doktore, ty rozumíš kolenům, co kdybych si o tom já zkusil promluvit s vaším šéfem ajťáků? Kde bych ho našel a kdo to je?“

„Kamaráde, to ti ani neřeknu, vždyť se to všechno spravuje na dálku. Ale jo, počkej, vždycky když něco sdělují a tak, rozumíš, posílají mail, že se něco bude aktualizovat apod., tak to chodí podepsaný do nějakýho Boba.“

„Proboba, od Boba?“ uchechl se Marek. „Jednou jsme honili nějakýho hackera, co se podepisoval Bob, ale to těžko bude on.“

„Tak to zjistíš, asi ho poznáš, ne?“

Marek se podrbl na nose. „Nepoznám. To byl jeden z mála, které jsem nikdy nechytil.“

Primář se zasmál. „Jasně, o pomnicích se nemluví, že?“

„Že po tobě něco hodím?!“

„Brácho, dej si pohov, radši mi ukaž to koleno. Jak to vypadá? Zkus se postavit.“

Marek si stoupl a udělal pár kroků.

„Vypadá to dobře, za pár dní tě vyhodím! Nebo klidně hned. Už se těšíš, ne?“ poplácal primář Marka po zádech.

„Ani to už nebolí. Teda skoro,“ pokýval hlavou Marek.

„Kamaráde, ty operační techniky a technologie už tak pokročily, že zítra můžeš klidně skákat ze střechy nebo běhat maraton. Tohle koleno, s tím, co jsem do něj nacpal za materiály, tě už přežije! Je lepší než to původní, to mi věř!“

„Ale víš co? Než mne vyhodíš, já se podívám po tom vašem ajťákovi. Víš, jen tak, abych nevyšel ze cviku. Ale nejdřív mi udělej na doktorským pokoji aspoň kafe, když ještě není snídane.“

„Já ti rozumím,“ chechtal se Rybák, „tak jo, jdem ke mně na cigáro.“

V nemocnici se samozřejmě už léta kouřit nesmělo, ale personál, zejména primáři, to důsledně porušoval.

Primář zalil kafe a Marek mu nabídl cigaretu.

„Kde najdu ty vaše slavné ajťáky?“ vyfoukl kouř Marek.

„Blok A, minus první patro.“

Marek přikývl a usrkl z šálku horkou kávu. Jako správný policajt měl ten ranní rituál kafe-cigareta zažitý tak, že mu to kamarád ze studií nedokázal odepřít.

„Co kluci?“ zeptal se po chvilce přemýšlení primář.

Marek pokrčil rameny. „Jeden žije ve Stockholmu, druhý se plaví někde kolem Austrálie.“

„Ještě ho to plachtění nepřestalo bavit?“

„Ani nevím, jestli ho to vlastně baví, nebo jenom před něčím utíká.“

Chvilí mlčeli.

„Všichni před něčím utíkáme. Když před ničím jiným, tak před smrtí.“

Dál mlčky kouřili a upíjeli kávu.

„To je veselý téma po ránu,“ ušklíbl se Marek a típnul cigaretu do hrníčku, který na primářském pokoji sloužil za popelník. Opatrně vstal, opíraje se přitom o opěradlo křesla.

„Tak já se tam zajdu mrknout,“ pravil a zavázal si šňůru na županu.

„Jako že tam půjdeš v županu, ukážeš jim placku a budeš se zajímat, proč včera vypadl proud?“ usmál se škodolibě Rybák.

„Ale hovno, půjdu najít toho vašeho Boba a zeptám se neoficiálně, co o tom ví,“ odtušil Marek.

Vyrazil na cestu podle primářova návodu. V tomhle baráku snad ani nejde zabloudit, říkal si, když kráčel po modré čáře, která ho vedla z pavilonu směrem do vstupní haly. Hučelo to tam jako v úle. Říkal si, že nikam nespěchá, a posadil se na

lavici. Zaplat' pámbů, že už nemocnice aspoň tady nevypadá jako nemocnice, napadlo ho. Spíš připomínala nákupní centrum. Fontánka, kolem kožené lavice a křesla, obchod s potravinami, zlatnictví, holič, textil, a samozřejmě nezbytná lékárna. Skoro by si tu možná nakoupil jednodušeji než v obchodním domě.

Bavilo ho pozorovat lidi. Vždycky si rád dělal takový psychologický test, že v duchu hádal, co jsou kteří lidé zač, čím se živí. A taky hádal, s jakou nemocí sem přišli. Vycházelo mu, že lidé, kteří přicházejí do nemocnice, jsou zasmušilejší a smutnější než ti, kteří z ní odcházejí. Jednoznačně poznal ty, kdo si odnášeli z nemocnice věci svých blízkých, kteří se jejich návštěvy nedožili.

Ti, co přicházejí, si dávají tady v bufetu kafe s dortíkem, nebo chlebiček, jako by se snažili oddálit tu chvíli, než se převléknou do pyžama a stanou se z nich čísla vytištěná na plastickém pásku na zápěstí. Čísla, která je spojují s jejich diagnózou, léky, stravováním. Marek přemýšlel, proč nejde zařídit, aby ti, kdo nemusí za každou cenu ležet, mohli být oblečeni v civilu a sedět přes den třeba v křesle. A nešlo mu do hlavy, proč když to napadlo jeho, nenapadlo to nikoho dalšího. Prostě, když chceš do nemocnice, tak budeš ležet a basta! Taková jsou pravidla. O to byl radši, že mohl na chvíli vypadnout z pokoje. Dostal chuť ještě na jedno kafe. Vstal a zamířil k bufetu.

Kývnutím hlavy pozdravil postarší manželský pár, který seděl u vedlejšího stolu. Pán měl vedle sebe prázdný talíř a další plný před sebou. Ládoval se řízkem a hromadou bramborového salátu.

„Fanouši, necpi se tak, proboha, zítra jdeš na operaci!“ syčela paní na manžela.

„Doktor mi říkal, ať se pořádně najím. Až mi uříznou ten jícen, tak se pořádně nenajím kdoví jak dlouho, určitě aspoň